

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра методології та методів соціологічних досліджень

РОБОЧА ПРОГРАМА
виробничої практики

для студентів

галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність	054 «Соціологія»
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	«Соціологічне забезпечення управлінських процесів»
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	7
Кількість кредитів ECTS	9
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	диференційований залік

Викладачі: ас Руслана МОСКОТІНА

Продовжено на 20 /20 н р _____ (_____) « _____ » _____ 20__ р
(підпис, ПІБ, дата)

на 20 /20 н р _____ (_____) « _____ » _____ 20__ р
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2023

Розробник(и):

Микола СИДОРОВ, к.ф.-м.н., доцент, завідувач кафедри методології та методів соціологічних досліджень
Оксана ОЛІЙНИК, к.с.н., доцент, доцент кафедри методології та методів соціологічних досліджень
Слєна КОВАЛЬСЬКА, к.с.н., асистент кафедри методології та методів соціологічних досліджень
Олексій СЕРЕДА, асистент кафедри методології та методів соціологічних досліджень
Руслана МОСКОТІНА, доктор філософії, асистент кафедри методології та методів соціологічних досліджень

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри методології та методів соціологічних досліджень

Микола СИДОРОВ

(підпис)

Протокол № 19 від «29» серпня 2023 р

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол №10 від «31» серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії _____ Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

(підпис)

1. Мета проведення практики – здобуття вмінь, навичок дослідницької роботи і досвіду проведення соціологічного дослідження для реалізації в управлінських процесах, а саме: розробку інструментарію для збору соціологічних даних, проведення польового етапу дослідження, аналіз даних та написання аналітичного звіту.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати методи збору соціологічної інформації
2. Знати методи аналізу соціологічних даних
3. Вміти проєктувати та організувати соціологічні дослідження
4. Володіти базовими знаннями й навичками підготовки презентацій та візуалізації даних

3. Анотація навчальної дисципліни:

Виробнича практика є обов'язковою складовою процесу підготовки студентів ОС «бакалавр» за спеціальністю 054 «Соціологія». Дана програма практики базується на засадах «Положення про проведення практики студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка», затвердженого Розпорядженням ректора №16 від 23 березня 2007 року, «Положення про проведення практики здобувачів освіти факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка» від 26.01.2022 р.

4. Завдання (навчальні цілі):

- Закріплення знань з методології та методів збору соціологічної інформації
  - Закріплення знань та навичок з обробки й аналізу даних соціологічного дослідження.
  - Оволодіння вміннями написання аналітичних звітів за результатами емпіричного дослідження, формулювання висновків і практичних рекомендацій з метою оптимізації управлінських процесів.
  - Набуття навичок роботи в дослідницькому колективі під час організації та проведення емпіричного соціологічного дослідження.
- Відповідно, практика спрямована на формування компетентностей:
- ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
  - ЗК03. Здатність працювати в команді.
  - СК05. Здатність самостійно планувати, організувати та проводити соціологічне дослідження.
  - СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.
  - СК11. Вміння застосовувати соціологічний інструментарій в управлінській діяльності.
  - СК12. Здатність організувати і проводити моніторинг та діагностику соціальних процесів, здійснювати процедуру соціологічного оцінювання.

5. Результати проходження практики:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основи проєктування інструментарію дослідження, побудови вибірки	Консультації	звіт	10
2.1	Вміти проводити рекрутинг респондентів для опитування (анкетування, ФГП тощо), робити відбір джерел інформації, проводити пілотажне дослідження	Консультації, кураторство	звіт	20
2.2	Вміти конструювати інструментарій дослідження та проводити польовий етап дослідження	Консультації, кураторство	звіт	20
2.3	Вміти здійснювати підготовку даних до аналізу та власне аналіз даних кількісних (дескриптивні статистики, перевірка статистичних гіпотез та побудова довірчих інтервалів, багатомірний аналіз даних), та якісних досліджень	Консультації, кураторство	звіт	20

4.1	Орієнтуватися в типових помилках, що виникають на етапі збору соціологічної інформації	Консультації, кураторство	звіт	10
4.2	Підготувати фінальний груповий звіт про практику та презентацію, рекомендації для подальшої оптимізації управлінських процесів	Консультації, кураторство	звіт	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	Програмні результати навчання (назва)					
	1.1	2.1	2.2	2.3	4.1	4.2
Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації (ПРН07)	+	+	+	+		+
Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів (ПРН10)	+	+	+	+	+	
Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога (ПРН12)		+		+		+

База практики. Як бази виробничої практики використовуються навчальні, наукові та виробничі підрозділи Університету, інші навчальні та наукові заклади, державні організації, установи, науково-дослідницькі підрозділи політичних партій, комерційних установ тощо, які мають необхідні умови та можливості для практичного навчання студентів соціологів КНУ імені Тараса Шевченка

Базою виробничої практики для студентів від Київського національного університету імені Тараса Шевченка є навчальна лабораторія прикладних соціологічних досліджень при кафедрі методології та методів соціологічних досліджень факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Термін і форма проведення. У відповідності з навчальним планом факультету соціології проходження студентами виробничої практики на 4 курсі передбачено протягом шістьох тижнів 7-го семестру з відривом від теоретичного навчання

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів:

– поточне оцінювання:

1. Розробка інструментарію дослідження, відбір джерел інформації, проведення пілотажного дослідження. *PH1.1, PH2.1, PH2.2 – 10 балів/6 балів*
  2. Проведення польового етапу дослідження, підготовка даних до аналізу та аналіз даних. *PH2.2, PH2.3 – 15 балів/9 балів*
  3. Відвідування консультацій з науковим керівником. *PH4.1, PH4.2 – 5 балів/3 балів*
  4. Написання аналітичного звіту за даними соціологічного дослідження. *PH2.1, PH2.2, PH2.3, PH4.1 – 40 балів/24 балів*
  5. Підготовка індивідуальних документів про практику, підготовка фінального групового звіту про практику. *PH1.1, PH2.1, PH2.2, PH2.3, PH4.1, PH4.2 – 10 балів/6 балів*
  6. Підготовка презентації результатів практики та пропозицій, щодо оптимізації управлінських процесів на основі висновків дослідження для виступу на засіданні комісії із захисту практики. *PH1.1, PH2.1, PH2.2, PH2.3, PH4.1, PH4.2 – 20 балів/12 балів*
- підсумкове оцінювання – диференційований залік**

– умови допуску до підсумкового оцінювання:

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розривковий мінімум – 60 балів для одержання допуску до диференційованого заліку обов'язковим є складання індивідуальних звітних документів (щоденник та індивідуальний звіт) та аналітичної частини роботи

Перелік документів, які готуються в процесі проведення практики керівниками та студентами.

Головні документи виробничої практики визначають зміст навчального процесу на різних етапах проходження практики, основні вимоги до студентів-практикантів та містять форми контролю за їх виконанням

До документів практики відносяться:

- наказ про виробничу практику;
- положення та методичні рекомендації проведення виробничої практики;
- робоча програма виробничої практики;
- індивідуальні звіти та груповий звіт студентів про проходження практики;
- протоколи засідань кафедр;
- звіти керівників практики від кафедр;
- звіт керівника практики від факультету.

Наказ про практику (Додаток 7) є основним документом, що визначає терміни та порядок проходження практики, базові кафедри, керівників практики від кафедр, місце проходження практики, розподіл студентів-практикантів між кафедрами та викладачами, форми відповідного контролю і звіту. Проект наказу надається факультетським керівником деканові факультету. Наказ про практику складається факультетським керівником після подання кафедрами витягів з протоколів, де вказані прізвища керівників практики від кафедр та закріплених за ними студентів-практикантів.

Протоколи відповідних рішень **кафедр** вміщують розподіл студентів між керівниками практики, оперативний контроль за проходженням практики, результати обговорення та оцінки індивідуальних звітів практикантів.

Індивідуальні звіти студентів-практикантів є їхніми основними звітними документами. На основі усного звіту та письмового індивідуального звіту на засіданні комісії із захисту практики затверджується загальна оцінка за практику. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності студента про проходження практики – письмовий звіт. Письмовий звіт разом з іншими документами подається на рецензування науковому керівникові практики від кафедри. У звіті мають бути відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки та пропозиції.

Індивідуальний звіт містить (Додаток 1):

1. щоденник, що фіксує всі форми роботи конкретного студента під час практики (Додаток 4);
2. індивідуальний звіт з описом процесу проходження практики, з означенням особисто здобутих навичок та вмінь, в т.ч. рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення практики (Додаток 3);
3. рецензія керівника практики.

Індивідуальні звіти студентів додаються до **групового звіту**.

Груповий звіт містить (Додаток 5):

1. інформацію про склад робочої групи дослідження та розподіл виконавських ролей;
2. технічне завдання;
3. робочий план дослідження;
4. звіт соціологічного дослідження;
5. практичні рекомендації.

Загальний звіт про проходження виробничої практики (Додаток 6) подається факультетським керівником деканові факультету у 7-денний термін після отримання та затвердження результатів оцінки практик на засіданнях кафедр

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Демб'юцький С. Розробка соціологічних тестів: методологія і практики її застосування. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2019. – с. 231-274
2. Паніотто В., Харченко П. Методи опитування – К., 2017 – с. 23-37.

3. Arkeson L. R., Alvarez R. M. (Edited By) The Oxford Handbook of Polling and Survey Methods. – Oxford University Press, 2018. – с. 97-146.

4. Trochim W., Donnelly J. P., Arora K. Research methods: The essential knowledge base – Second Edition. – CENGAGE Learning, 2016. – с. 19-61.

Додаткова:

1. Fowler F. J. Survey Research Methods – SAGE Publications, 2008 – 216 pages.
2. Kumar R. Research Methodology: a step-by-step guide for beginners. – SAGE Publications, 2011 – 432 pages.

Додаток 1.

Перелік документів індивідуального звіту

**Перелік документів,
які включено до індивідуального звіту про виробничу практику
студента/ки 4 курсу (ПІБ студента/ки)**

№	Назва документу
1	Титульний лист (Додаток 2)
2	Індивідуальний звіт про проходження практики (Додаток 3), в т.ч. рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення практики
3	Щоденник практики (Додаток 4)
4	Рецензія викладача-куратора (<i>посада, вчений ступінь, звання ПІБ</i>)

Додаток 2.

Титульний лист звіту про проходження практики

**КІЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ**

КАФЕДРА _____

ЗВІТ

про проходження виробничої практики

студент(ки)а 4 курсу

ПІБ.

Керівник практики (викладач-куратор):

вч. ступінь, вч. звання, посада ПІБ

Оцінка проходження практики: _____

Протокол засідання кафедри № _____ від _____ 20__ року

Підпис керівника практики _____

КІЇВ – 20__

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА _____

ЗВІТ
про проходження виробничої практики

студентом/кою 4 курсу спеціальності «Соціологія» ОП «Соціологічне забезпечення управлінських процесів» факультету соціології

_____
прізвище, ім'я, по-батькові

В період з « ____ » _____ 20__ року по « ____ » _____ 20__ року я проходив(ла) виробничу практику

Керівник виробничої практики: *(посада, вчений ступінь, звання, ПІБ).*

За період практики мною було виконано такі види роботи:

1. Участь в організації робочої дослідницької групи та розподілі обов'язків виконавців.

Описати процес та результат

2. Організовано та проведено соціологічне дослідження.

Описати процес та результат, з означенням власного внеску та здобутих вмінь та навичок

3. Рекомендації щодо вдосконаленню організації та проведенню практики:

- Позитивні моменти в організації та змісті практики.
- Негативні моменти в організації та змісті практики.
- Побаження та рекомендації щодо покращення організації та змісту практики.

Дата _____

Підпис студента/ки _____

Підпис керівника-куратора _____

Затверджено на засіданні кафедри. Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

ЩОДЕННИК ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

студента/ки 4 курсу спеціальності «Соціологія» ОП «Соціологічне забезпечення управлінських процесів» факультету соціології

_____
прізвище, ім'я, по-батькові

за період з « ____ » _____ 20__ року по « ____ » _____ 20__ року

Місце практики _____

Викладач-куратор _____

Дата	Вид виконаної роботи	Відмітка про виконання
1	2	3

Підпис студента(ки).

Підпис викладача-куратора.

В щоденник практики заносяться всі заходи, пов'язані з проходженням практики, інші види робіт (робота в бібліотеці, консультації з викладачем-методистом тощо). Викладач-куратор оцінює кожен етап практики, як це наведено в цих рекомендаціях і виставляє оцінку в третю колонку.

Додаток 5.

Титул та зміст групового звіту з практики

ЗВІТ

про проходження виробничої практики
студентами 4 курсу спеціальності «Соціологія» ОП «Соціологічне забезпечення
управлінських процесів» факультету соціології

прізвища, імена, по-батькові всіх студентів робочої групи

**Зміст: перелік документів,
які включено до групового звіту про виробничу практику**

№	Назва документу
1	Титульний лист
2	Інформація про склад робочої дослідницької групи
3	Технічне завдання
4	Робочий план дослідження
5	Індивідуальні звіти про виробничу практику (Додаток І)
6	Звіт соціологічного дослідження
7	Практичні рекомендації

Додаток 6.

Загальний звіт про проходження виробничої практики

ЗВІТ

Про проведення «Виробничої практики» студентів 4 курсу ОП «Бакалавр» за спеціальністю «Соціологія» освітньої програми «Соціологічне забезпечення управлінських процесів» факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

- Терміни проведення: дата місяць – дата місяць 20__ року.
- Кількість студентів згідно наказу: __ осіб.
- Кількість студентів, які проходили практику: __ осіб.
- Кількість студентів, які не пройшли практику: __ осіб.
- База практики: факультет соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
- Оцінки за практику:
“відмінно” – __ осіб,
“добре” – __ осіб,
“задовільно” – __ осіб,
“незадовільно” – __ осіб,
“не з'явились” – __ осіб.
- Пропозиції щодо вдосконалення організаційних питань проведення практики: __.
- Пропозиції щодо вдосконалення змісту практики: __.
- Загальна кількість керівників практики: __ осіб.

Керівник практики: _____ (ПІБ керівника практики по факультету)
підпис

Додаток 7.

Наказ про виробничу практику

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Факультет соціології

НАКАЗ

«___» _____ 20__ р.

№ _____

Про проходження виробничої практики
здобувачами освіти 4 курсу
ОС бакалавр
спеціальності 054 Соціологія
ОП «Соціологічне забезпечення управлінських
процесів»
факультету соціології

- У відповідності до навчального плану спеціальності 054 «Соціологія» ОП «Соціологічне забезпечення управлінських процесів» на 20__/20__ навчальний рік факультету соціології провести виробничу практику студентів 4 курсу ОС бакалавр в період з дата місяць по дата місяць 20__ року з відривом від теоретичного навчання.
- Практику проходять ___ студентів. Для забезпечення практики закріпити здобувачів освіти за кафедрами та призначити їм наукове керівництво відповідно до педагогічного навантаження. Список студентів 4 курсу ОС бакалавр спеціальності 054 «Соціологія», ОП «Соціологічне забезпечення управлінських процесів», яких направлено на практику:

№	ІПБ	Науковий керівник
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		

10		
11		
12		
...		
...		
...		

- Відповідальність за навчально-методичне забезпечення практики покласти на кафедру методології та методів соціологічних досліджень (зав. каф. ІПБ)
- Базою практики від Київського національного університету імені Тараса Шевченка є лабораторія з прикладних соціологічних досліджень при кафедрі методології та методів соціологічних досліджень факультету соціології.
- Загальне керівництво практикою покласти на посада кафедри методології та методів соціологічних досліджень ІПБ¹.
- Керівникам практики, відповідальним за навчально-методичне забезпечення та проведення практики, керівнику практики по факультету передбачити і забезпечити, у випадку погіршення безпекової ситуації, можливість виконання здобувачами освіти програми (частково або повністю) у дистанційному режимі (з використанням засобів синхронної та асинхронної комунікації).
- Настановчі збори студентів провести дата місяць 20__ року о час (ауд. №__). Ознайомити студентів з порядком проходження практики відповідно до Положення про проведення практики студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка, затвердженого розпорядженням ректора №16 від 23.03.2007 року та програми виробничої практики для здобувачів освіти 4 року навчання ОС бакалавр спеціальності 054 «Соціологія» ОП «Соціологічне забезпечення управлінських процесів», затвердженою науково-методичною комісією факультету соціології протокол № __ від _____ та заступником декана. Ознайомити студентів з вимогами чинних норм про дотримання правил техніки безпеки при проходженні зазначеної практики. Відповідальність за проведення інструктажу з техніки безпеки покласти на керівника практики.
- Захист здобувачами освіти виробничої практики провести у період з дата місяць по дата місяць 20__ року та заслухати звіти про проходження практики на засіданні комісії із захисту практики.
- Звіти керівників практики обговорити на засіданні кафедри методології та методів

¹ Тобто формулювання буде таким «Загальне керівництво практикою покласти на асистента кафедри методології та методів соціологічних досліджень Іваненка Івана Івановича».

соціологічних досліджень у період з *дата місяць* по *дата місяць* 20__ року.

10. До навчальної частини факультету подати звіт про результати проходження виробничої практики до *дата місяць* 20__ року.

11. Звіт про проходження студентами виробничої практики подати до навчально-методичного відділу до *дата місяць* 20__ року.

Проректор

з науково-педагогічної роботи

_____

(підпис)

ПІБ

ПОГОДЖЕНО:

Керівник навчально-методичного відділу

_____

(підпис)

ПІБ

Зворотний бік останньої сторінки Наказу про практику

Проект наказу вносить:

Декан факультету соціології

_____

(підпис)

ПІБ

Виконавець
телефон

_____

(підпис)

ПІБ відповідального за практику від факультету

Розіслати:

Канцелярія

-

1 екз.

Навчально-методичний відділ

-

1 екз.

Факультет соціології

-

1 екз.